

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VLASTIVĚDA

5. ročník

**inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské
a informační gramotnosti**

PRVNÍ REPUBLIKA

vyhledávání informací v textu, úkoly k textu a řešení

vl. znak: UM - ČaJS

České země patřily začátkem 20.st. k nejvíce rozvinutým oblastem Rakouska-Uherska. Když se po 1.světové válce říše rozpadla, Češi se osamostatnili. Přidalo se k nám ještě Slovensko a Podkarpatská Rus a Československá republika byla na světě. Za den vzniku ČSR se považuje 28.říjen roku 1918, kdy byla na Václavském náměstí vyhlášena samostatnost. Dnes tento den slavíme jako státní svátek.

Největší zásluhu na vybudování nové demokratické republiky měli Tomáš Garrigue Masaryk, první prezident, Edvard Beneš, ministr zahraničí a druhý prezident ČSR, a Slovák Milan Rastislav Štefánik, který zahynul při leteckém neštěstí při návratu do republiky. Na vzniku ČSR se nemalou měrou podílely tzv. legie, československé vojenské jednotky v zahraničí, které bojovaly na straně vítězné Dohody, a pomohly tak naši samostatnost prosadit. V ČSR žili kromě Čechů, Slováků a Rusínů také Němci a Maďaři. Těmto skupinám se říká národnostní menšiny.

Nově narozenému ČSR se ve 20.letech dařilo poměrně dobře. V ČSR zůstaly 2/3 průmyslu Rakouska-Uherska. Továrny rostly „jako houby po dešti“ a produkovaly kvalitní výrobky, které obstály na zahraničním trhu. K nejvýznamnějším značkám patřily například Škoda, Tatra, ČKD, Aero nebo asi nejznámější Baťa, kterému se podařilo „obout skoro celý svět“. Na prosperitu první republiky později řada lidí vzpomínala.

V divadle, výtvarném umění, ve filmu, v literatuře... všude se něco dělo. Múzy nevěděly, kam dřív skočit, a člověk se musel opravdu ohánět, aby mu v kultuře něco zajímavého neušlo. Karel Poláček píše Bylo nás pět, Karel Čapek popisuje život štěněte a jeho bratr Josef líčí dobrodružství Pejska a Kočičky, na svět přichází Klapzubova jedenáctka Eduarda Basse... Rodí se Ferda Mravenec a brouk Pytlík, Spejbl a Hurvínek a další hrdinové. Voskovec a Werich zakládají Osvobozené divadlo, ve filmu okouzluje ženy Oldřich Nový a muže Adina Mandlová. Svými vtipy všechny baví populární Vlasta Burian.

Po tzv. zlatých 20.letech přichází hospodářská krize, která zasáhla i ČSR a negativně ovlivnila i politickou situaci. Ze sousedního Německa se stává agresivní stát, proti němuž je třeba se bránit, ČSR proto podél svých hranic staví pevnostní obranný systém. Bohužel ani ten nám nepomohl. Období, jež je nazýváno první republikou, končí dne 29.zář 1938 podepsáním tzv. Mnichovského diktátu, který znamenal připojení oblastí s většinou německého obyvatelstva k Hitlerově Třetí říši.

Úkoly

I) Do časové osy zakreslete období 1.republiky

1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990

II) Doplňte jména osobností, které se zasloužily o vznik ČR, a utvořte správné dvojice

Osobnost

Funkce

T - - - Š G - - - - - E M - - - - - K

2.prezident, ministr zahraničí

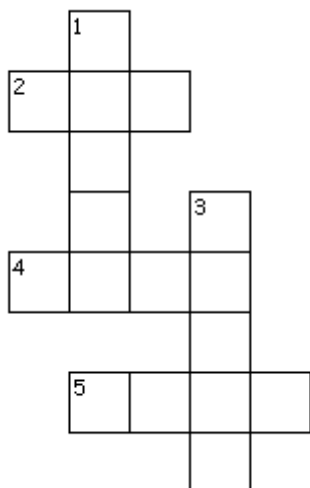
E - - - - D B - - - - Š

1.prezident

M - - - N R - - - - - V Š - - - - - K

Slovák, spolupráce v zahraničí

III) Do křížovky napište názvy továren

IV) V osmisměrce najděte jména herců a spisovatelů, herce označte modře, spisovatele červeně

N U W P J E D U A R D B A S S
I A C N W K H V L Y U D U S Z
L P I B A K E Y Y A I T D Y N
W X L R Q Q J P T N A D I Y J
G S U B U K E P A C F E S O J
Y M Z A O B N M N C V H Y N F
E Q Z O Y X A J Y Q L T M C Y
U U Z C C N V T I A T E X N P
W A S H D B E L S V R T R W O
T C B L K A T W W A C K M A N
A M O K E C Á L O P L E R A K
Ý V O N H C I R D L O V Z E B
Á U F H Q N Z M S J L K G B S
T Y A U Q H L Q D U F R D O R
I M Z D X F W W V B N K Z O L

V) Opravte chybná tvrzení

ČSR se skládalo z Rakouska, Česka a Uherska

České průmyslové výrobky byly nekvalitní a jako
takové neprodejné

Do hospodářství patří literatura, divadlo, film...

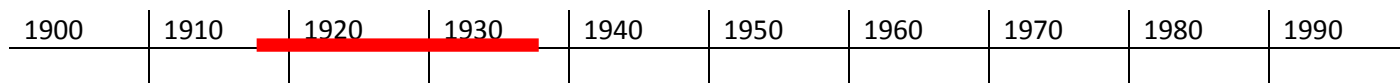
Na konci své existence se první republika musí
bránit agresivnímu Rusku

Baťa vyráběl a prodával letadla

VI) Ve slovníku vyhledejte význam slova múzy

Úkoly- řešení

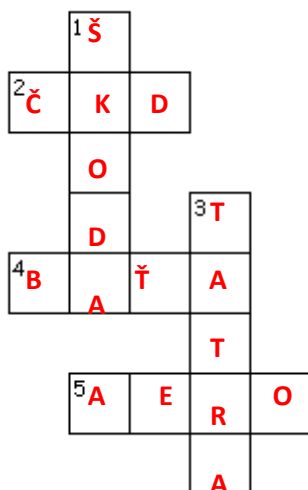
I) Do časové osy zakreslete období 1.republiky

II) Doplňte jména osobností, které se zasloužily o vznik ČR, a utvořte správné dvojice

<u>Osobnost</u>	<u>Funkce</u>
TOMÁŠ GARRRIGUE MASARYK	2.prezident, ministr zahraničí
EDVARD BENEŠ	1.prezident
MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK	Slovák, spolupráce v zahraničí

III) Do křížovky napište názvy továren

IV) V osmisměrce najděte jména herců a spisovatelů, herce označte modře, spisovatele červeně

N	+	+	+	+	E	D	U	A	R	D	B	A	S	S
+	A	+	+	+	K	+	+	+	+	+	D	+	+	+
+	+	I	+	+	E	+	+	+	I	+	+	+	+	+
+	+	+	R	+	+	+	P	+	N	+	+	+	+	+
+	+	+	+	U	K	E	P	A	C	F	E	S	O	J
+	+	+	+	+	B	+	M	+	C	+	+	+	+	+
+	+	+	+	+	A	+	+	+	L	+	+	+	+	+
+	+	+	+	+	N	+	T	+	+	+	E	+	+	+
+	+	+	+	D	+	+	+	S	+	+	+	R	+	+
+	+	+	L	+	+	+	+	+	A	+	+	+	A	+
+	+	O	K	E	C	Á	L	O	P	L	E	R	A	K
Ý	V	O	N	H	C	I	R	D	L	O	V	+	+	+
Á	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

V) Opravte chybná tvrzení

ČSR se skládalo z **Čech, Slovenska, Podkarpatské Rusi**

České průmyslové výrobky byly **kvalitní** a jako takové **dobře prodejné**

Do **kultury** patří literatura, divadlo, film...

Na konci své existence se první republika musí bránit agresivnímu **Německu**

Baťa vyráběl a prodával **obuv**

VI) Ve slovníku vyhledejte význam slova **múzy**: **umělcova inspirace, umělecké nadání**

Zdroje

Seifertová Lucie: Dějiny udatného českého národa. Praha 2003

<http://dejiny.ceskatelevize.cz>

<http://puzzlemaker.discoveryeducation.com>

<http://slovník-cizích-slov.abz.cz/web.php>